

I.

Kdyby byl tento příběh v zorném úhlu boha – tím myslím takového boha, který by stál mimo Starý zákon a byl by cosi jako kříženec Dia a Ježíška či Santy Clause –, potom by toto stvoření, tato božská existence mohla shlížet dolů na probouzející se den v městečku Oxford, a to zkraje druhé poloviny devatenáctého století.

Zmíněná část Oxfordshiru byla protkaná vodními kanály, a právě z tohoto důvodu by takový bůh možná musel máchnout svojí požehnanou rukou, aby vyčistil ovzduší od mlžného závoje úsvitu.

Ve chvílích, kdy lidské bytosti obnovovaly úmluvu s denním časem, mohl Oxford za úsvitu vypadat, jako by se srážel v ranní mlze. Byl to proces opětovného srůstání skrze světlo a laterální sedimentace skutečnosti. Svět se jako každodenně

vynořoval z ničeho a byl to ten svět, u kterého předpokládáme, že bude připomínat přesně to, co jsme viděli již tolikrát předtím. Měli bychom ovšem být předvídavější.

Božské mocnosti, která se rozvaluje vysoko nad našimi hlavami na polštářcích z větříků a vánků, se zdálo, jako by se město vynořovalo hluboko zpod hladiny moře, podobně jako v Debussyho *La cathédrale engloutie*, v té fantaskní skladbě, v níž jednou za sto let vystoupala z ostrova Ys bretaňská katedrála. (No ano, Debussy žil až na počátku dvacátého století, ale pro Něho čas vůbec nic neznamená.) Věžičky a kupole se stejně jako podmořští vilejšové mezi velikými vlnami vzdouvaly vzhůru jako první. Postupně, když se slunečním paprskům podařilo osušit vlhkost, objevovaly se i níže posazené úžlabiny a prohlubně. Pohledu shůry se tak odkrývaly nejen postranní uličky a hlavní třída, ale k existenci byla vyvolávána i všeliká utajená místa. Na povrch vyplouvala rozličná zákoutí i studně se skrytou zelení na čtvercových nádvořích univerzit, které si sotva dokáže představit podkovář na cestě do stájí nebo prodavač ryb, mířící ke svému stánku.

Byl to podzemní svět, který se v dopadajícím světle celý vynořoval na povrch.

Dokonce i Jehova, onen předjímající Jehova, musí puntičkářskou architekturu svého Oxfordu považovat za tak atraktivní, že si ani nepovšimne prostších okrajových míst této oblasti. Minimálně tedy na první pohled. I bohové totiž musejí někdy procitnout. Tento příběh se ale začíná odehrávat v severovýchodní části města. Lidé se tady probouzejí na staré faře a o kousek dál na ještě starší farmě.

Po ALENCE

Noční čas byl právě vymeten pryč jako už tolik visících pavučin. Den je napnutý a začíná dlouho předtím, než skončí některé strašidelné sny, ještě dříve, než zmizí poslední mlhy, a tím se ztratí poslední zbytečky tohoto zázračného a pomíjivého rezidua.

2.

Alenka se ztratila.“

Ozve se povzdechnutí a cinknutí porcelánu o porcelán. „Už zase?“

3.

Záleželo na tom, kolik bylo zrovna hodin – a právě na základě tohoto údaje byla vychovatelka v domácnosti s problémovými dětmi buď ministrujícím andělem, nebo ambulantním střelným zařízením. Pohledme tedy na slečnu Armstrongovou, která se chodbou v prvním patře nad schody řítí ke svému zaměstnavateli.

„Reverende Boyci! Jde o Adu. To děvče se mi neustále motá pod nohama a chová se zcela nepřístojně. Plete se mi pod nohy a nedá se jí věřit: jsem si téměř jistá, že když se zrovna nedíváme jejím směrem, obtěžuje i to nebohé stvoření. Musíme Adu dostat ven na vzduch, aby podstoupila několik ozdravných cvičení. Nechci říkat, že jde přímo o *rošťáctví*, to bych skutečně nerada. Ale její dočasná nepřítomnost by celému našemu domu poskytla tolik potřebné chvíle klidu. Před-

pokládám, že Darbyho karminativum jste jí už zkoušel aplikovat? A co takhle zklidňující sirup paní Winslowové? Nebo opium – to má tak pozitivní účinky!“

Slečna Armstrongová se vřítla do vstupních dveří dětského pokoje, kde nespal, alespoň v tuhle chvíli, Adin bráška. Lépe řečeno teď už nespal. Vychovatelka se zastavila, aby kolem ní mohla projít hlídající noční sestra. Když sestra pospíchala ven, byl z tohohle odkladiště malých dětí cítit zápach zeleniny. Cínový kyblík, který nesla, se jí houpal na konci co nejvíce natažené paže.

Vikář cosi zamumlal. Bylo dost obtížné s jistotou říct, co tím vlastně myslel. Specializoval se na tóny takové delikátnosti, že v nich člověk mohl zaslechnout cokoli, pro co se zrovna rozhodl. „Ada...“ Zacouval zpátky ke stěně s temperovým nátěrem a nechal svůj hlas zaznívat v takřka hudebních elipsách. Slečna Armstrongová mlčela, natahovala uši a čekala na epifanii. Možná chtěl něco říct. Jenomže zmizel, aniž by jí svůj záměr osvětlil.

Slečna Armstrongová si tedy jeho zamručení vyložila jako souhlas s tím, že pokud dívku dostanou na chvíli ven, celému domu to jenom prospěje. Proto vychovatelka odchytila Adu v rohu odpočívadla na schodišti a natlačila ji na kořenokvětku. Rozhodla se vytáhnout ze spíže sklenici s nejlepší marmeládou s nahrubo nasekaným ovocem, kterou vyrábí mamá, jenom aby ji to dítě mohlo někam odnést. Možná k té nevzdělané rodině na Záhumenku? Bude to něco jako dobročinné gesto. „Měly bychom jít společně podél řeky, pokud ovšem zvládneš dávat pozor, nespadneš do vody a neutopíš se,“ navrhla slečna Armstrongová. Proud naší staré dobré řeky Cherwell byl v těchhle místech mírný, ale kolem dokola byly drolící se břehy plné

zrádných kořenů stromů. A řeka tady byla právě tak hluboká, aby člověka vydésila a přiměla jej až k prosbám o vykoupení. „Běž a rozluč se s matkou. Já mezitím vezmu tu marmeládu.“

Zatímco se ostatní zaměstnanci domu dohadovali nad protichůdnými postupy, kterými by bylo nejvhodnější vypořádat se s růžovými skvrnami po nemluvnatech, mamá se přemístila do pokoje se šitím. Snažila se od té šarvátky držet co nejdál. I přes jasné ráno byl tenhle pokoj pořád ještě potměnlý, protože zatím nikdo neroztáhl závěsy. „Klidně tam zůstaň delší dobu, pokud budeš chtít. A pokud tě tam budou chtít oni,“ pověděla mamá Adě. „Tvůj bratr rozhodně potřebuje trochu klidu.“

„Není přece moje chyba, že otec vyžaduje, abych se cvičila ve svých hymnech,“ řekla na to Ada.

„Na pastvinách pro krávy se v nich budeš moct cvičit zcela podle libosti.“

Ada, která nebyla zrovna dítě oplývající závrtnou představitostí, věřila tomu, že krávy budou vůči obracení na víru za pomoci hymnů docela rezistentní. Proto neodpověděla.

„Pokud tě budou mít k tomu, aby sis dala čaj, neodmítej to.“

Adě připadalo dost nepravděpodobné, že by ji krávy pozvaly na odpolední čaj. Jenom zamrkala, aby se k tomu nemusela vyjadřovat. Mamá si povzdechla a pokračovala dál. „*Ado*. Musíš se víc účastnit. U Clowdových by ses měla trochu uklidnit. Snaž se být nápomocná při všem možném. Třeba si zkus hrát s Alenkou.“

„Alenka je zpropadenej debilík.“ Ada dodala poslednímu slovu stejný nádech, jaký by mu dodala i kuchařka z hrabství Mayo. Mamá mohla plácnout Adu za uši za její impertinenci,

konkrétně za hrubost, a taky za posměšný irský podtón v jejím vyjadřování. Ale byla si dobře vědoma toho, že Adin výbuch způsobily její vykolejené emoce. Když se nějaké nemluvně ocitlo v ohrožení života, dotýkalo se to všech v domě. Když bylo všechno tak, jak mělo, bylo o Adě všeobecně známo, jak moc má Alenku ráda. Byla to její nejlepší a taky jediná přítelkyně. Proto mamá jenom zakmitala prsty ve vzduchu na znamení *šla, šla* a urovnala si na hlavě korunu z vlasů barvy hnědnoucích růží, které jí spadaly na podhlavník starého sofa. Hutné výpary levandulové toaletní vody nemohly dost dobře zamaskovat podtón těžkého vína, jehož vůně se linula z otevřené karafy, přestože ještě nebylo jedenáct hodin dopoledne. Paní Boyceová byla nechutně rozvalená a měla výraz sebeodpuštění.

Ada zvažovala, zda by mohla její vykázaní z pokoje ignorovat. Ale nakonec byla hodné děvče, proto při odchodu praštila dveřmi šicího pokoje jenom trošičku.

V chodbě předala slečna Armstrongová Adě marmeládu. „Takže jednou provždy konec se všemi pohádkami,“ řekla jí vychovatelka. „To kvůli našim hříchům.“ A potom se otočila a sestoupila několik schodů dolů do kuchyně, aby sekýrovala kuchařku, která měla okamžitě ohřát trochu mléka. Jeho Výsost – Nemluvně Tyranské – musí být přemožena. *Jemu* žel nemůžou naservírovat kaši stříknutou troškou brandy.

Ale jednou provždy konec se všemi pohádkami? Ada byla přece obyčejné děvče. Nebylo jí vůbec jasné, o kom v tu chvíli vychovatelka mluvila. Měla na mysli Drobného Výpadka, který raději vřeštěl, než aby dodržoval to, jak a v kterých údobích mají novorozenci ve zvyku spát? Nebo snad hovořila přímo o Adě, kte-

rá postávala na vyšlapaném rudém koberci a zírала do zrcadla na svoji vlastní tvář? A ta tvář, která se objevila uprostřed rámu, by snad *mohla* být považována za nevinnou a bezúhonnou – jako tvář pohádkové bytosti, jak si říkávala Ada. I když byla ošklivá. Možná by se jednalo o nehezkou pohádku. O nějaké zkažené pohádkové vyprávění. Bez dovolení otevřela Ada vstupní dveře, aby se co nejrychleji dostala pryč od pohledu na sebe samu a na to, jak těžkopádně a pokřiveně stojí ve vstupní hale.

„Jednou provždy konec s pohádkami...“ Bez zvláštních výčitek se Ada rozhodla zachovat tak, jako by ji poslali ven, a vyšla ze dveří.

Kuchařka, která zaslechla bouchnutí venkovních dveří, sdělila slečně Armstrongové od plic, co si o tom všem myslí. „Takže vy jste jako vystavila tuhle nebohou ubožačku nechutnejm nástrahám, jako tulákům a povalečům nebo vodnímu hrobu v řece? Pane na nebi, to jste se už nadobro pomátla jako my všickni tady?“ A hodila po vychovatelce kus tykve. Slečna Armstrongová neměla ani v nejmenším v úmyslu přijímat rady od někoho, kdo byl hluboko pod její úroveň. Přesto ale na tom, co jí kuchařka právě řekla, něco bylo. Slečna Armstrongová, jejíž vychovatelské dovednosti byly výrazně navyšovány jejím permanentním strachem a nervozitou, si pospíšila, aby našla svoje rukavičky a mohla stíhat Adu, aniž by tím narušila vlastní dekorum.

Hladina řeky, kterou bylo vidět mezi košatými stromy, zachytávala sluneční paprsky a odrážela je v oslnivých záblescích. Vrby se komíhaly ve větru. Ada si toho všímala, ale zároveň jako by ničemu z toho nevěnovala pozornost. Ještě

nikdy nebyla tady venku bez doprovodu vychovatelky. Až příliš brzy ji slečna Armstrongová dožene a přepadne ze zálohy, takže co nejvíc pospíchala a prchala z brány vikariátu svatého Dunstana. Získat několik okamžiků o samotě, to byl totiž vzácný úlovek. Z okna v prvním patře byla v plné síle slyšet podvrtná činnost jejího bratra: vyrážel ze sebe útržkovité souhlásky a znělo to spíš jako krákorání starého havrana, než že by vrkal jako holoubek.

Dokonce i tady, na severovýchodním okraji města, kde by řeka ve spojení s nebesy mohla směle aspirovat na získání označení věčná venkovská idyla, tlumily člověku výhled oblaka šedavého dýmu. Vzduchem se vznášela drobná drť Oxfordu plného tlukoucích kladiv, protože celé město bylo v přestavbě. Dnes nebo někdy brzy by tady či maličko jinde mohl Matthew Arnold napsat svoji *Thyrsis* o Oxfordu, „malebném to městě se snovými věžičkami“. Ale Oxford Ady Boyceové v šedesátých letech devatenáctého století by se dal označit za všechno, jenom ne za neměnicí se malebnost. Půda města byla rozrytá do nekonečných kaňonů, protože do známých polí byly hloubeny jámy pro pokládání základů. Oxfordský vzduch houští pod množstvím postavených lešení, na nichž pracovali kameníci, kteří jako by vytvářeli protipól všem těm dírákům v zemi. Vápenc z Headingtonu se skládal do výše a sublimoval.

Stejně jako ostatní děti si Ada světa kolem sebe, který měla v přímém výhledu, moc nevšímala. Prvosenky a univerzitní fakulty, vrby na březích řek Isis a Cherwell nebo ranní zvony, jejichž zvonění se neslo v letním vánku: co všechny tyhle věci pro Adu znamenaly? Nevěnovala žádnou zásadní pozornost zatvrzelým

kravám stojícím na druhém břehu řeky Temže na marstonských polích. Nevšímal si ani člunu plujícího v říčním proudu nebo rozjuchané skupinky děvčat, která se toho letního rána nadšeně rozradostňovala úplně nad vším. Ada byla uzavřená pod vlastní slupkou Ady, pod níž se do značné míry skrývalo tohle: roztěkaní a obskurní rodičové, ne dost obskurní slečna Armstrongová, která byla spíš vřeštivá, otravná a přehnaně pozorná, a taky ten nový Chlapec Boyce s tím svým malým chlapečkovstvím, které se mu skvělo mezi nožkami. Ada si přála, aby někam odletěl. Nebo aby sám sebe pobodal. A to tak, že dost silně.

Vyšplhala na schůdky přes ohradu a přitom funěla a hromovala. *Grácie* věru nebylo zrovna slovo, které by vás při pohledu na tohle děvče napadlo. Ale dnešního rána Ada upozadila jakoukoli snahu dbát na dobré vychování jenom proto, aby se dostala do co největší vzdálenosti od Hádkariátu, což bylo její označení pro vikariát svatého Dunstana.

U lesíku plného mladinkých topolů se na chvíli zastavila. Zadržela dech, aby tak byla schopná zaslechnout kromě vlastního funění námahou ještě nějaké další věci. Nebyl tohle výkřik slečny Armstrongové, kterým se jí pokoušela přimět zastavit? Ada by samozřejmě neposlechla a nezůstala stát, ale kdyby ji někdo naháněl, celá její výprava by působila jako daleko větší zábava.

Byly to však jenom zvuky kostelních zvonů, patrně vycházející z kostela Christ Church. Linuly se odtamtud diskanty zvučného bronzového kovu. Padaly a padaly – kde se takhle nakupily? Ale tohle nebyla otázka, kterou si Ada v onu chvíli položila.